

**Vyšší odborná škola, střední škola, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, základní škola a mateřská škola MILLS, s.r.o.
 náměstí 5. května č. 2, Čelákovice**

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

SKLÁDÁME MOZAIKU SVĚTA A PŘÍRODY

Mateřská škola Větrníček

OBSAH:

- 1. Identifikační údaje o mateřské škole**
- 2. Obecná charakteristika mateřské školy**
- 3. Podmínky vzdělávání**
 - 3.1. Věcné podmínky
 - 3.2. Životospráva
 - 3.3. Psychosociální podmínky
 - 3.4. Organizace
 - 3.4.1. Adaptační doba
 - 3.4.2. Uspořádání dne v MŠ
 - 3.4.3. Povinné předškolní vzdělávání
 - 3.5. Řízení mateřské školy
 - 3.6. Personální a pedagogické zajištění
 - 3.7. Spoluúčast rodičů
 - 3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 3.9. Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných
 - 3.10. Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let
 - 3.11. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
 - 3.12. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí
- 4. Organizace vzdělávání**
 - 4.1. Souběžné působení dvou učitelek
 - 4.2. Přijímání dětí do MŠ
 - 4.3. Povinné předškolní vzdělávání
- 5. Charakteristika vzdělávacího programu**
 - 5.1. Zaměření školy
 - 5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
 - 5.3. Metody a formy vzdělávání
 - 5.4. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 5.5. Popis vzdělávání dětí nadaných
 - 5.5. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let
- 6. Vzdělávací obsah**
 - 6.1. Barevný podzim
 - 6.1.1. Cíle
 - 6.1.2. Vzdělávací nabídka
 - 6.1.3. Očekávané výstupy
 - 6.1.4. Rizika
 - 6.1.5. Klíčové kompetence dítěte ukončujícího předškolní docházku
 - 6.2. Zima kolem nás
 - 6.2.1. Cíle
 - 6.2.2. Vzdělávací nabídka
 - 6.2.3. Očekávané výstupy
 - 6.2.4. Rizika

6.2.5. Klíčové kompetence dítěte ukončujícího předškolní docházku

6.3. Veselé jaro

6.3.1. Cíle

6.3.2. Vzdělávací nabídka

6.3.3. Očekávané výstupy

6.3.4. Rizika

6.3.5. Klíčové kompetence dítěte ukončujícího předškolní docházku

6.4. Pestré léto

6.4.1. Cíle

6.4.2. Vzdělávací nabídka

6.4.3. Očekávané výstupy

6.4.4. Rizika

6.4.5. Klíčové kompetence dítěte ukončujícího předškolní docházku

6.5. Dílčí projekty a programy

7. Evaluační systém

8. Závěr

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

název programu:	Skládáme mozaiku světa a přírody
název školy:	VOŠ, SŠ, JŠ s právem státní jazykové zkoušky, ZŠ a MŠ MILLS, s.r.o.
adresa školy:	náměstí 5. května č. 2, Čelákovice
ředitelka:	PaedDr. Monika Volsich Montfortová
kontakty MŠ:	telefon: 733 572 832, 734 832 541 e-mail: vetrnicek@mills.cz web: www.mills.cz
zařazení do sítě škol:	IZO: 181066394 REDIZO: 600171761 IČO: 25097881
statutární zástupci:	PaedDr. Monika Volsich Montfortová PaedDr. Michaela Myšková
platnost ŠVP od:	1. 9. 2021
zpracoval:	kolektiv mateřské školy Větrníček

podpis ředitelky školy

razítko školy

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola (dále jen MŠ) Větrníček zahájila svou činnost ve školním roce 2011–2012, jako soukromé vzdělávací zařízení, poskytující své služby předškolním dětem ve věku 2-6(7) let. Od samého počátku nastavila vysokou kvalitu péče a vzdělávání, která je zajištěna odborným pedagogickým personálem a dobrým technickým vybavením. Jde o jednotřídní MŠ s věkově smíšenou třídou o kapacitě 20 dětí. Přítomnost starších a mladších dětí nám dovoluje využít přínosné interakce, starší děti se učí pomáhat mladším a mladší jsou staršími dětmi pozitivně motivovány. Díky tomuto propojení e nám daří i lépe začleňovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Snažíme se, aby atmosféra v naší MŠ byla vždy citlivá k potřebám konkrétního dítěte a zároveň podporovala zájem o svět kolem nás.

MŠ je situována v centru města v prostorách školy MILLS, disponuje dostatečně vybavenou šatnou, prostornou hernou, která slouží také k odpočinku, dále třídou, která se v době oběda využívá jako jídelna. Její součástí je i výdejna s kuchyňkou a hygienické zázemí. K dispozici je dětem také prostorná tělocvična vybavená náradím a náčiním, kterou rády využívají.

V hezké a účelně vybavené mateřské škole s dobře udržovanou zahradou vytváříme ve vstřícném a pohodovém prostředí dětem ze širokého okolí podmínky pro všestranný rozvoj.

Filosofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy. Položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb.

Všichni zaměstnanci školy se podílejí na vytváření optimálního prostředí, ve kterém se každé dítě bude cítit spokojené a šťastné.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 VĚCNÉ PODMÍNKY

- MŠ sídlí v přízemí dvoupatrové budovy a má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.
- Dětský nábytek, tělocvičné náradí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku a je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.
- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna na policových stěnách tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení, jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.

- Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou pravidelně obměňovány. Prostor je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.
- Na prostory MŠ bezprostředně navazuje zahrada, která je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Na zahradě jsou průlezky, houpačka ve tvaru hnízda, pískoviště a domeček. Travnatou plochu vhodně doplňují vzrostlé stromy a malý lesík. Chodník na zahradě využíváme k tvořivému kreslení.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

3.2 ŽIVOTOSPRAVA

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle předpisu. Dodavatelem stravy je společnost Ekolandie, s. r. o, se sídlem v Čelákovících, Sedláčkova 48, která je provozovatelem stravovacího zařízení akreditovaného MŠMT, cílem které je vařit zdravě a současně chutně z čerstvých surovin bez umělých dochucovadel. Jídlo je dopravováno v termoboxech do výdejny a následně vydáváno za dodržení hygienických podmínek a norem dětem.
<https://www.ekolandia.cz/gastronomie/skolni-stravovani>
- Ve Větrníčku je zajištěno celodenní stravování. Pro děti je připravena dopolední svačina, respektující zásady zdravé výživy, oběd a dále odpolední svačina. Samozřejmostí je plnohodnotný pitný režim, děti mají celý den dostatek tekutin. Upřednostňujeme pramenitou vodu, čaje, ředěné ovocné šťávy. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- S jídelníčkem se rodiče mohou seznámit v šatně na nástěnce, kde je vyvěšen a také na webových stránkách školky. Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se zdravému a pestrému stravování. Děti vedeme k samostatnosti při stolování. Starší děti si přinášejí nádobí na oběd, rovněž po sobě sklízí se stolu. Učíme je jíst příborem. Mladší děti postupně tyto úkoly zvládají také.
- U dětí jsou respektovány jejich individuální potřeby aktivity, spánku či odpočinku. Děti s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku. Děti ke spánku nenutíme.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě MŠ, ale i v interiéru MŠ. Mají možnost využívat i tělocvičnu.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, zpravidla 2 hodiny denně dopoledne. Program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

- Učitelé svých chování poskytují přirozený vzor zdravého životního stylu.

3.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Vytváříme dětem takové prostředí, aby se cítily v MŠ spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti mají v naší škole stejná práva, možnosti i povinnosti, žádné z nich zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovnosti, zesměšňování a podceňování jsou nepřijatelné. Učitelé respektují potřeby dětí.
- Dětem se dostává jasných, srozumitelných a přiměřených pokynů. Současně je poskytována volnost a osobní svoboda, která je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržování pravidel soužití a potřebného řádu.
- Pozitivně děti hodnotíme, využíváme pochvalu, podporujeme schopnost dítěte pracovat samostatně, důvěřovat si, nebát se prosadit. Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům, dostatečně a současně přiměřeně oceňuje, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.
- Starší děti vedeme k tomu, aby pomáhaly mladším. Společně s dětmi vytváříme pravidla tak, aby se ve třídě vytvořila skupina dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Dostatečně se věnujeme vztahům ve třídě a snažíme se je ovlivňovat prosociálním směrem – prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů.
- Uplatňujeme pedagogický styl, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Zbytečně děti neorganizujeme, nejsou zatěžovány či neurotizovány spěchem ani nadměrnou náročností.
- V naší MŠ vytváříme mezi dospělými i mezi dětmi vztahy vzájemné důvěry, tolerance, ohleduplnosti, vzájemné pomoci a podpory, prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně a spokojeně – školu, do které se děti těší.

3.4 ORGANIZACE

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Několikrát v týdnu zařazujeme pohybové aktivity, využíváme tělovýchovné pomůcky i nářadí, a to i v prostorách tělocvičny. Vytváříme vhodné podmínky pro klid, bezpečí a soukromí dětí.

Spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, děti si mohou vybrat aktivitu, která je zajímavá. Během dopoledních spontánních i řízených aktivit nabízíme dětem mimo jiné práci s modelovací hmotou, slaným těstem, moduritem či plastelínou. Tím se podporuje rozvoj nejen jemné a hrubé motoriky, ale také fantazie a trojrozměrného výtvarného cítění. Při výtvarných aktivitách děti tvoří s rozmanitým materiálem. Do pohybových aktivit zařazujeme tancování. Děti se hravou formou učí správnému držení těla, dýchání, citu pro rytmus, vnímání hudby a prostoru. Poměr spontánních a řízených aktivit je vyvážený. Děti mají dostatek času a prostoru, aby mohly spontánní hru dokončit nebo v ní mohl pokračovat.

Velmi důležitou součástí organizace vzdělávání jsou denní a týdenní rituály. Mezi denní rituály patří například vítání nového dne říkankou nebo písničkou, komunitní kruh (upevňování pravidel ve třídě, určování hospodáře apod.).

K týdenním pravidelným blokům patří např. angličtina. Učení angličtiny pro děti přijatelnou a zábavnou formou je rodiči velice vítáno a celkově zapadá vždy do probíraného vzdělávacího bloku.

V neposlední řadě se snažíme, aby děti měly povědomí o okolí MŠ, znaly místní přírodu a město. Využíváme proto místních kulturních akcí, spolupracujeme s městskou knihovnou, policií, domem dětí a mládeže, ordinací zubního lékaře apod. Ve spolupráci s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Stará Boleslav, s dětmi navštěvujeme okolní lesy – „Lesní pedagogika“. Pod odborným pedagogickým vedením lesníků se děti účastní tříhodinového zážitkového programu, kdy zábavnou formou pomocí her objevují, zkoumají a poznávají les ve všech jeho podobách.

Pro děti organizujeme celý rok řadu akcí a na konci školního roku výlet. Pracujeme s dětmi individuálně i v malých skupinách. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby respektovaly potřeby a zájmy dětí. Do našich projektů zapojujeme i rodiče. Průběžně pořádáme akce společně se ZŠ Větrník, a to zejména pro předškoláky v rámci jejich přípravy na zápis a vstup do 1. ročníku základní školy.

3.4.1. Adaptační doba

Adaptační doba je individuální. Před nástupem každého nového dítěte do mateřské školy, jsou s rodiči projednány a dohodnuty optimální podmínky pro přechod dítěte z domácího prostředí do kolektivu v MŠ. Samozřejmostí jsou odborné konzultace a pomoc při problematické adaptaci.

Snahou nás všech je, aby dítě novou situaci zvládlo, a aby adaptace na nové prostředí byla nenásilná.

3.4.2. Uspořádání dne v MŠ

Provoz mateřské školy začíná v 7.00 a končí v 17.00 hodin

7.00 - 8.30 Příchod dětí, přivítání, spontánní i motivované herní činnosti, rozhovory s dětmi, případně složitější řízená činnost – výtvarná, pracovní, grafomotorická, ve skupinkách, úklid hraček, ranní cvičení

8.30 - 9.00 Hygiena a dopolední svačina

9.00 – 9.30 Řízené činnosti -didaktické, hudební, grafomotorické, výtvarné, psychomotorické, literární, komunitní rozhovory v kruhu + společné uzavření dopolední činnosti, hygiena, příprava na pobyt venku

9.30 – 11.30 Aktivity venku – program na zahradě, vycházka, v případě nepříznivého počasí, pohybové, psychomotorické a didaktické aktivity v tělocvičně nebo ve třídě

11.30– 12.00 Hygiena a oběd

12.00 – 14.00 Čtení pohádky, relaxace (s ohledem na individuální potřeby dítěte – spánek, chvilkový klidový režim a tiché aktivity na lehátku nebo u stolečku)

14.00 – 14.30 Hygiena, odpolední svačina

14.30 – 17.00 Spontánní hry, herní činnosti venku na zahradě, případně dobrovolná řízená činnost, úklid hraček, rozloučení

3.4.3. Povinné předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je povinné od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky. Trvá případně i ve školním roce, pro který byl dítěti povolen odklad školní docházky. Má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech na minimálně čtyři hodiny denně od 8.30 do 12.30 hodin a neplatí v době školních prázdnin v souladu s organizací školního roku v základních školách. Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě docházelo řádně do mateřské školy. Jeho nepřítomnost jsou povinni omluvit nejpozději do tří dnů telefonicky, e-mailem či osobně. Podmínky a pravidla absencí jsou určeny školním řádem.

3.5 ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

- Chod školy zajišťuje celý soubor vnitřních předpisů a organizačních ustanovení. Zahrnuje typickou školskou legislativu, ekonomiku provozu, pracovní právo včetně platových předpisů, správní právo i oblast sociálně právní ochrany dětí. Vedení školy zachycuje změny v oblasti legislativy a v návaznosti na ně provádí nutná doplnění a změny ve vnitřních předpisech školy a jejich organizačních rádech. Jedině tak dokáže podrobně spravovat všechny oblasti života školy.
- Ve škole probíhají pravidelně pedagogické rady, provozní porady a také provozní porady pracovníků kuchyně a úklidu. Prioritou vedení školy je rozvoj týmové práce, a to jak pedagogů, tak provozních zaměstnanců.
- Důležitou součástí řízení je důsledná kontrola plnění zadaných úkolů. Komunikace musí být srozumitelná a jasná, nutná je tolerance k druhým. Důležitá je i motivace k práci, pochvala, uznání a podle možností finanční ohodnocení.
- Ředitelka se snaží o přiměřenou náročnost a také důvěru ve schopnosti podřízených. Uvědomuje si důležitost kvalifikace, odbornosti a má snahu o zařazení vhodných lidí na správné místo.
- Kontrolní a evaluační činnosti, které zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry a opatření pro další práci.
- MŠ spolupracuje s organizacemi a odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.
- Vedení školy i ostatní zaměstnanci si uvědomují, že klima školy ovlivňuje celkový obraz školy.

3.6 PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Personální zabezpečení je v souladu se zákonem č.563/2004 Sb. v pozdějším znění. Ti, kterým odbornost chybí, si ji průběžně doplňují. Pedagogický tým aktivně přistupuje k dalšímu vzdělávání a růstu profesních kompetencí.
- Tým MŠ pracuje na základě společně vytvořených pravidel, chová se a jedná profesionálním způsobem.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.
- Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.
- Ředitelka školy podporuje a vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a současně sdílí zkušenosti s učiteli 1. ročníku základní školy Větrník v rámci přípravy předškolních dětí.

3.7 SPOLUÚČAST RODIČŮ

- Spolupráce mezi školou a rodiči funguje na základě partnerství.
- Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. Rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se akcí pro rodiče s dětmi a oslav pro ně pořádaných.
- Na nástěnce v šatně a také na webových stránkách školky jsou vždy včas vyvěšeny informace o akcích pořádaných MŠ.
- Po každé akci mají rodiče možnost shlédnout fotografie.
- Na konci roku je rodičům darováno CD s fotografiemi jejich dětí z průběhu celého roku.
- O výsledcích vzdělávání pravidelně rodiče informujeme a domlouváme se na společných postupech při výchově a vzdělávání dětí.
- Rodičům je nabízena možnost konzultací jeden den v týdnu (den a přesný čas je stanoven pro každý školní rok)
- Rodiče si mohou po předchozí domluvě sjednat i schůzku mimo konzultační hodiny s učitelkou nebo s ředitelkou školy.
- Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Rodiče mají možnost nahlédnout do portfolia svého dítěte. Učitelé se domlouvají s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

3. 8 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Naše mateřská škola zajišťuje rovný přístup ve vzdělávání všech dětí. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami přizpůsobujeme podmínky vzdělávání dle jejich potřeb a možností, čímž jim umožňujeme plně se začlenit do třídy. Učitelé zahrnují do vzdělávacích strategií těchto dětí podpůrná opatření na základě vyhlášky č.27/2016. Podpůrná opatření jsou ve svém rozsahu a obsahu členěna do I. – V. stupně a slouží k vyrovnání vzdělávacích možností dětí. Aby bylo vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními (PPO) úspěšné, orientujeme se na individualizaci vzdělávacího procesu.

Podpůrná opatření prvního stupně

- Jedná se o opatření, která nastavuje mateřská škola na základě pozorování dítěte (při práci a při hře) v případě, že projevuje problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovednostmi reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce apod.
- Učitelé pro dítě vypracují plán pedagogické podpory (PLPP)
- Vzdělávání dítěte se organizuje s ohledem na jeho specifické potřeby (střídání forem i druhů činností nebo naopak fixování postupů a vytváření pevné struktury potřebné k vytváření dovedností a vědomostí).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

- Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, požádáme zákonného zástupce, aby navštívil školské poradenské zařízení, které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů.
- Na základě přiznaného stupně podpory a informovaného souhlasu zákonného zástupce bezodkladně poskytujeme doporučená podpůrná opatření.
- Učitelé tvoří individuální vzdělávací plán (IVP).
- Příprava podmínek pro dítě s PPO
 - seznámení veškerého personálu se všemi omezeními, opatřeními a organizačními změnami, které bude vzdělávání dítěte s PPO vyžadovat
 - pozitivní přijetí dítěte (citlivé a přiměřené působení okolí)
 - v případě nároku na asistenta pedagoga, jasně určený popis jeho činností a náplň práce
 - snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy

Úpravy ve třídě

- přizpůsobení celkových dispozic třídy konkrétnímu dítěti s PPO
- zajištění materiálního vybavení (kompenzační, rehabilitační a vzdělávací pomůcky dle stupně PPO)

Organizace vzdělávání

- zvolení vhodných vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu s PPO
- uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků

Spolupráce s rodiči

- navázání úzké spolupráce s rodiči s důrazem na citlivou a efektivní komunikaci

Spolupráce s odborníky

- využívání služby školských poradenských zařízení (ŠPZ) a dalších odborníků

3.9 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Podmínky předškolního vzdělávání rozumně přizpůsobujeme mimořádným schopnostem dětí. Zajišťujeme prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů. Vzdělávací nabídku doplňujeme dalšími aktivitami dle zájmů či nadání. Abychom zajistili efektivnost a úspěšnost při práci s těmito dětmi, uplatňujeme neautoritativní komunikaci v interakci, pozorně nasloucháme tomu, co nám dítě říká, nenutíme zaujaté dítě do dalších činností (pokud je plně upoutáno jinou), vytváříme prostor pro prezentaci názorů a výkonů, diskutujeme o přednostech i nedostacích v nich. Ke vzdělávání využíváme veškeré materiální vybavení třídy. Nadaným dětem nabízíme úkoly spíše komplexnější než ty úzce zaměřené, s možnostmi variace obtížnosti.

3.10 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Pokud jsou do MŠ přijaty děti mladší tří let, přizpůsobujeme jim podmínky pro vzdělávání, výchovu a péči. Respektujeme vývojová specifika těchto dětí - zohledňujeme krátkou dobu soustředění a pozornosti dětí, zařazujeme častější opakování činností, zajišťujeme pravidelný denní režim s dostatkem času na realizaci všech činností, dbáme na klidné prostředí, individuální péči, možnost volby, nabízíme pomoc, klid a čas při oblékání, hygieně i stravování, nastavujeme srozumitelná pravidla. Abychom zajistili pocit bezpečí a jistoty, umožňujeme dětem vstup do mateřské školy s vlastní hračkou, zařazujeme pravidelné denní rituály. Nevhodné hračky, didaktický materiál a pomůcky pro starší děti uskladníme ve vyšších skříňkách či policích. Poskytujeme dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí, zajišťujeme jejich bezpečnost a umožňujeme odpočinek v průběhu celého dne. Usilujeme o to, aby se děti cítily spokojeně. MŠ je zajištěna dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dětí. Intenzivně spolupracujeme s rodiči, umožňujeme jim pobyt s dítětem ve třídě při adaptaci nebo během školního roku dle individuálních potřeb dítěte.

3.11 JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. MŠ poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí v situaci, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitelka MŠ skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3.12 PODMÍNKY K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ

- Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají po celou dobu práce s dětmi pedagogičtí pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby jejich předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě
- Pedagogický pracovník odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše:
 - a) dvaceti dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých starších tří let
 - b) patnácti dětí v případě, že jsou mezi nimi 2 děti od dvou do tří let
 - c) dvanácti dětí v případě, že jsou mezi nimi 2 postižené děti nebo 1 postižené dítě a 1 dítě od dvou do tří let

Na vycházku si každé dítě obléká vestu s reflexními prvky opatřenou názvem naší MŠ a telefonním číslem.

- Ředitelka školy určí při vyšším počtu dětí nebo na základě náročnosti sportovní akce, výletu další způsobilé osoby k zajištění bezpečnosti dětí
- Pedagogický pracovník předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného pověření zástupcem dítěte
- V oblasti prevence sociálně patologických jevů se zaměřujeme na ochranu zdraví a na oblast šikany a vandalismu.
- Budova MŠ je z důvodu zajištění bezpečnosti dětí otevírána pouze na základě jmenovitého nahlášení rodiče dítěte do domovního telefonu.
- Všichni pracovníci školy jsou svým konáním povinni ochraňovat zdraví dětí a předcházet úrazům
- Opatření při úraze:

Všichni pracovníci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při úraze, v případě potřeby přivolají lékařskou pomoc, v nezbytně nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni informovat ředitelku školy a zákonné zástupce dítěte.

Každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů.

- Zaměstnanci MŠ jsou pravidelně vzdělávání v kurzech poskytování první pomoci specificky změřených na předškolní děti, které pořádá Vyšší zdravotnická škola MILLS v rámci své osvětové činnosti.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ je jednotřídní a heterogenní s celodenní péčí, jejíž součástí je i školní výdejna. Provoz školy je od 7.00 hodin do 17.00 hodin. Povolena kapacita je 20 dětí.

Organizaci vzdělávání a plánování činností učitelka přizpůsobuje zájmu dětí, věkovým a fyzickým zvláštnostem dětí a konkrétním podmínkám ve třídě. Režim dne je volen dostatečně pružně, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Je závazný pouze pro čas stanovený na jídlo.

4.1 SOUBĚŽNÉ PŮSOBENÍ DVOU UČITELEK

Každý den je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek každý den minimálně v rozsahu dvou a půl hodin, a to při přípravě na pobyt venku, na oběd a na odpočinek.

4.2 PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ DO MŠ

Přijímání dětí do MŠ probíhá ve správním řízení a v souladu s platnou legislativou. Termíny zápisu a kritéria pro přijetí jsou před zápisem zveřejněny na webových stránkách školy. ZZ, kteří mají zájem o přijetí dítěte podávají žádost o přijetí, na základě které obdrží v zákonné lhůtě rozhodnutí o přijetí. V případě nepřijetí dítěte rozhodnutí o nepřijetí, proti kterému se může ZZ odvolat k ředitelce školy.

Za přijímání dětí do MŠ je odpovědná ředitelka školy.

4.3 POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ zajišťuje předškolní vzdělávání. Má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech, a to v rozsahu čtyř vyučovacích hodin. Předškolní vzdělávání je pro předškolní děti povinné a absence musí být ZZ řádně omluvena v souladu se školním řádem MŠ.

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, poskytuje škola **vzdělávání distančním způsobem**.

V případě plnění povinného předškolního vzdělávání formou **individuálního vzdělávání** postupuje MŠ v souladu s platnou legislativou. Doporučí ZZ dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno, ověřuje úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí ZZ další postup při vzdělávání, stanoví způsob a termíny ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v

jednotlivých oblastech, a to tak, aby se ověření uskutečnilo v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku).

Ve spolupráci se základní školou větrník je pro předškolní děti ve 2. pololetí organizována „Předškola“, kde děti pod vedením učitelů základní školy zábavnou formou získávají znalosti potřebné k zápisu do školy a seznamují se s prostředím školy.

5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání má název „Skládáme mozaiku světa a přírody“ a byl zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem a v souladu s obecně platnými právními předpisy.

5.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Školní vzdělávací program se zaměřením všech svých dílčích cílů a činností snaží o naplnění idejí pojících se s řeckým výrazem **KALOKAGATHIA**. Tento mnohovýznamový pojem chápeme zejména ve smyslu maximální **snahy o dosažení tělesné a duševní HARMONIE**.

Snaha o výrazné propojení duševní krásy, uměleckého citění a tělesné zdatnosti se v konkrétních činnostech projevuje nadstandardním využíváním školní tělocvičny a jejího náčiní, častým zařazováním pohybových aktivit ve třídě i venku, každodenní živou hudební produkcí, spojenou s tancem, zpěvem, dramatizací a dalšími uměleckými aktivitami, včetně výtvarného ztvárnění.

Zaměřujeme se na rozvoj estetického vnímání všech stránek života, přírody, pohybu, architektury, módy, prostředí kolem nás.

Kultivujeme děti návštěvami uměleckých, kulturních i sportovních akcí a projektů – divadla, koncerty, knihovny, výstavní galerie, sportoviště - a všude je seznamujeme s důležitostmi emocionálního, fyzického a uměleckého prožitku.

5.2 DLOUHODOBÉ CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Hlavní cílem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy), a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.

Učitelky sledují při své práci tyto rámcové cíle:

Rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení

Předpokladem naplnění tohoto cíle je:

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu;
- systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení;

- podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností zasahovat do jeho dění;
- motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe;
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání;
- přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi.

Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi;
- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání;
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích;
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sbližování.

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb;
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry;
- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé);
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

5.3 METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech formou spontánních a řízených aktivit, kterou jsou vzájemně provázané a vyvážené. Poskytujeme dětem dostatek času na spontánní hru dle jejich volby hračky, místa, kamaráda i potřebného času. Délku frontálně organizovaných činností volíme přiměřeně k vývoji dětí, ale zařazujeme ji pravidelně, např. prostřednictvím komunikačního kruhu.

Uplatňujeme individuální, skupinovou a hromadnou formu vzdělávání. Klademe velký důraz na celkovou samostatnost dětí, schopnost vyjádřit svůj názor, umět požádat o pomoc, umět pomoci druhému, nebát se odmítnout nežádoucí projevy chování druhých, poradit si v běžných denních situacích, umět se sám rozhodnout.

Dopolední činnosti probíhají formou plánovaných tematických celků, které na sebe navazují. Využíváme především herní formy a metody práce jako je například prožitkové a kooperativní učení hrou, situační učení, spontánní sociální učení. Preferujeme učení na základě praktické zkušenosti, na základě přímých zážitků. Vždy jsou respektována přání, potřeby a zájmy jedince.

Součástí vzdělávání jsou projektové dny a školní i mimoškolní akce, které vzdělávání doplňují, obohacují a zpestřují vzdělávací proces práce s dětmi. Značný přínos pro rozvoj osobnosti dítěte má i spolupráce s nejrůznějšími institucemi a organizacemi.

5.4 POPIS ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy, která pověřuje učitele sestavením plánu pedagogické podpory (PLPP), individuálního vzdělávacího plánu (IVP) a komunikací se zákonnými zástupci.

Mateřská škola postupuje dle pravidel pro použití podpůrných opatření, které stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Plán pedagogické podpory (PLPP) má písemnou podobu a sestavují jej učitelky pro dítě od prvního stupně podpůrných opatření. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení metod práce s dítětem a způsoby kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP, učitelky zorganizují společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte. Vyhodnocení naplňování cílů bude probíhat průběžně, nejpozději však po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Individuální vzdělávací plán (IVP) sestavují učitelky pro dítě od druhého až pátého stupně podpůrných opatření ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci dítěte nejpozději do prvního měsíce od obdržení doporučení. Naplňování IVP vyhodnocuje škola průběžně, ve spolupráci se školním vzdělávacím zařízením, avšak nejméně jednou ročně. Během vzdělávání může být IVP doplněn či upraven dle aktuálních potřeb.

5.5 POPIS ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

V naší mateřské škole probíhá vzdělávání v rámci integrovaných bloků, což podněcuje vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. Prostřednictvím individuálního přístupu a pestré nabídky aktivit umožňujeme tento potenciál projevit a využít. Na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání nečekáme, ale podporujeme všechny jeho projevy

a známky. Zvýšenou pozornost věnujeme těm dětem, které známky nadání projevují. Zaměřujeme se na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činností smysluplně uplatnily a rozvíjely. Jestliže se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zpracovává učitelka PLPP ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, pokračujeme při vzdělávání takového dítěte podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování IVP, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

5.6 POPIS ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Naším východiskem pro práci s dětmi od dvou do tří let je jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, bezpečné prostředí a dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte. Při plánování vzdělávací nabídky upřednostňujeme spontánní činnosti nad řízenými (poskytujeme dostatek prostoru pro volnou hru), uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu aktivit. Maximálně využíváme učení nápodobou (spontánní sociální učení), situační učení, prožitkové učení, učení hrou a činnostmi. Uplatňujeme laskavě důsledný přístup a dítě přijímáme pozitivně.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Pracujeme podle Školního vzdělávacího programu, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání, nabízíme kvalitní standardní i nadstandardní péči o všechny děti (kulturní akce, výlety, zájmové činnosti, besídky, tvořivé dílny).

Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme vytváření vztahu k přírodě a rozvíjení estetického cítění, rozvíjení smyslového vnímání a tvořivosti, poznávání prostřednictvím prožitků. Vedeme děti ke zdravému životnímu stylu. Vytváříme prostředí pro duševní pohodu, rozvíjíme kladné emoční a citové vztahy. V prostředí vzájemné důvěry, úcty, empatie a spolupráce vedeme děti k pozitivnímu vnímání okolního světa. Dbáme, aby všechny aktivity v naší mateřské škole obsahovaly prvky hry a tvořivosti, podněcovaly radost a zájem dětí.

Usilujeme o propojení školy a rodiny, snažíme se zajistit maximální informovanost rodičů o dění v mateřské škole. Aktivně umožňujeme a vítáme účast rodičů na chodu mateřské školy.

Obsah vzdělávání je rozpracován do pěti oblastí, které respektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení.

1. Dítě a jeho tělo

2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Tyto oblasti jsou dále uspořádány do integrovaných bloků a týdenních plánů. Tyto integrované bloky jsou východiskem pro plán a realizaci, které jsou plně v kompetenci učitelek.

6.1 BAREVNÝ PODZIM

Tématem otvíráme nový školní rok. S dětmi vytváříme pravidla chování v MŠ, přibližujeme jim tvář prostředí, spoluutváříme dění ve třídě (navazování nových kontaktů, seznámení s prostředím uvnitř i na zahradě či v okolí MŠ). Navozujeme radostnou atmosféru ve třídě, utváříme hezké vztahy mezi sebou, poznáváme nové kamarády. Dáváme dostatečný prostor novým dětem na adaptaci.

Seznamujeme děti s celkovým prostorem – představení prostor školy, zaměstnanců a tříd základní školy.

Zároveň neopomeneme sledovat přírodu a dění v ní, pozorujeme stromy, pole, louky a jejich proměny. Vnímáme tento čas všemi smysly. Využíváme prožitky k rozšíření poznatků – ochutnávky, hmatovky, přičichávání, hledání, pozorování, krájení, servírování a mnoho dalšího.

Využíváme sezónní zeleniny, ovoce, hub, pozorujeme ptactvo v tomto období, stromy a listy, učíme se barvy, tvary. Účastníme se městských výstav, besed v knihovně či divadelních představení.

Vnímáme změny počasí, vysvětlujeme dětem, proč se tyto změny dějí. Vysvětlíme jim jak se správně obléknout dle konkrétního počasí, co je vhodné a co se nehodí.

Vymyslíme společné akce: Strašidla na Větrníku, Halloween, táborák, lesní pedagogika atd.

6.1.1. CÍLE

- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Získání relativní citové samostatnosti.
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

6.1.2. VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Smyslové a psychomotorické hry: využívání sezónního ovoce a zeleniny – smyslové hádanky, poznávání ptáků podle zpěvu a tvaru stopy. Stopovačky s podzimní tematikou, plnění úkolů. V rámci úkolů překonávání jednoduchých překážek např. lanové bludiště, lesní pedagogika. Využití i jednoduchých stolních her jako jsou hmatová a zvuková pexesa, „Kртеčku nerozlij to“ a další.
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí: poskytnout dětem dostatek času k procvičování samostatnosti při oblékání, stolování, úklidu, využití motivace a zdůraznění podpory při zvládnutí činnosti.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů: vybíráme příběhy s podzimní tematikou, na konci rozbor příběhu, kladení otázek, zjišťování pozitiv, negativ.
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo, nebo shlédlo: v návaznosti na předešlý bod dále rozvíjíme řečové schopnosti a paměť dětí. Můžeme zadávat i jednoduché úkoly, např. “Dnes se doma podívejte na zprávy o počasí, kdo bude chtít, může nám zítra sdělit, co ve zprávách říkali.“ Opět vybíráme témata, která zapadají dějově do tohoto bloku.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí: zařadíme při seznamování se školkou, poznávání ovoce a zeleniny, změnách přírody (počasí, podzimní plody) a další. Budeme prozkoumávat, porovnávat a objevovat.
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.: tyto činnosti zpestřujeme znaky podzimu jak ve školce (např. obrázky, stolní a společenské hry, IT technikou), tak venku (např. lesní pedagogikou, naslouchání přírodě, vnímání přírody a světa kolem nás).
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity): tyto druhy her se snažíme zapojovat do každodenního dění ve školce, opět motivujeme souvisejícími tématy (podzim, seznámení s MŠ a jejími pravidly).
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.: využijeme demonstrační obrázky, pracovní listy, výukové materiály, které obsahují po sobě jdoucí různé činnosti a děje (např.

rozlišení ráno, poledne, večer; roční období, den v mateřské škole, jednoduché pohádky apod.).

- Spontánní hra: dáváme dětem dostatečný prostor, podporujeme v nich spontánnost a rozvíjíme ji (např. projevem pohybu - tančíme jako lesní stvoření, volný tanec, tvoříme společně divadla, děti zkouší utvářet příběhy, rozhodují o ději, zda dopadne dobře či špatně). Při ranních hrách nabízíme dětem pomůcky, pokud si sami rozehrají hru, nezasahujeme jim do děje. Pokud ne, můžeme začít s nimi a později hru opustit, či v ní setrvat dle potřeby.
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu: do seznamovacích či podzimních činností paní učitelky neustále vnášejí dětský typ humoru. Např. vtipné říkanky, pohádky, příběhy pro dobrý den. Různé relaxační chvílky se zvukem podzimní přírody – vítr, ševlení listí, zvuky zvěře. Respektování i individuality konkrétních dětí, tzn. do ničeho děti nenutíme, vše je dobrovolné.
- Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné: veškeré činnosti se vždy snažíme přizpůsobit tak, aby se v nich každý cítilo úspěšně, i když se jedná o sebemenší pokrok, dítě pochválíme. Pořádáme společné sběry přírodnin, hrabání listí, běhy z kopců, pouštění draka, společně trénujeme také fyzickou zdatnost, kde se všichni jednotlivci zlepšují od válení sudů ke kotrmelci, od skákání snožmo po skákání na jedné noze. Vše probíhá hravou a nenásilnou formou.
- Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních: občasné zamyšlení se nad sebou samotným, hodnocení dne, jak na mě, co působí, co mám a nemám rád, co je mi a není příjemné. Zařazení hned při seznamování, představení jména a toho co mám a nemám rád. Pokud se nám tato činnosti nedaří, opakujeme ji častěji.
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy: hry podporující seznámení se s dětmi a prostředím např. opakování jmen a značek dětí. Podzimní činnosti, které rozvíjejí spolupráci, mezi ně patří např. hrabání listí, společná výroba a pouštění draka. Výroba pozvánek na akce pro rodiče (společné těšení a sdílení události). Podpoření námětových her při ranních hrách spojené s podzimní tematikou – hry na zahradníky, prodavače, zelináře atd. Dramatizace pohádek souvisejících s kamarády, počasím, sklizní, ukládáním na zimu a vším co patří k tomuto období.
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého: využíváme okamžité situace – upozorníme děti na to, co je akceptovatelné a co již ne (společně si vysvětlíme důvody). Po získání zkušeností spoluutváříme modelové situace pro občasné zopakování pravidel. Používáme odbornou literaturu k námětům na společné hry zabývající se touto oblastí.
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě: při příchodu do MŠ jsou dětem sdělena společná pravidla, která jsou zobrazena kresbou, tak aby je neustále měly na očích – k těmto pravidlům si po společné debatě, můžeme ještě některá dokreslit. Pravidelně si opakujeme jejich důležitost.
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se sním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.: při začátku školního roku dohlížíme při všech činnostech – cvičení, svačina, pomoc

kamarádovi v šatně. Konkrétně zkusíme krátké vycházky, účastníme se jednoduchých akcí, např. výstava hub, kde se děti učí trpělivosti (stát v řadě, vyčkat až na něj přijde řada), chození s kamarádem za ruku (nehádat se, kdo s kým půjde). Při spontánních hrách se podělit o hračku, při cvičení se podělit o náradí a náčiní. V koupelně si dávat přednost, nestrkat se, počkat až na mě přijde řada. Tato pravidla trénujeme i hrou, kde dostávají děti prostor použít fantazií a samy rozpoznat co ano a co ne.

- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování: pravidla, která jsou vyžadována po dětech, striktně dodržují i pedagogové a ostatní pracovníci školy, aby byly pro děti kladným vzorem. Dále lze využít motivační postavu (maňáska, plyšovou hračku), která bude děti učit správnému chování.
- Aktivita vhodná pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy: seznamování formou procházení po MŠ, zahradě a jejím okolí. Hry pomáhající orientaci věcí v prostoru (např. „Kde máme koš?“ „Najdete papírové kapesníčky?“ „Kam ukládáme boty?“). Činnosti provádíme společně, než si všechny děti zvyknou na nové prostředí. Seznamujeme se pomocí pohádek, říkanek, jednoduchých hádanek např. kolik je kluků, holek, jak se jmenují apod.
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě: rozhovory s dětmi o pravidlech, v případě potřeby, zapojit straší děti, aby zopakovaly pravidla, která jsou ve třídě stanovena.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety: pravidelné procházky v okolí MŠ. Využití městských kulturních akcí, podzimních výstav hub a zvířat, ale i běžné pozorování změn přírody v tomto ročním období. Vyrážení do lesa – spolupráce s Českými lesy, lesní pedagogika.

6.1.3. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- Vnímání a rozlišování pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímání hmatem apod.).
- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se svlékat, obouvat apod.) zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, dodržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji běžnými pracovními pomůckami.
- Pojmenovat většinu toho čím je obklopeno.
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí).
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.

- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společenské znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.
- Prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc).
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).

6.1.4. RIZIKA

- Denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu.
- Nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.).
- Neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte.

- Nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy.
- Prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými.
- Vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte).
- Převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním.
- Nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí.
- Málo vlnivé, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění.
- Nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání.
- Spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými.
- Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem.
- Nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance.
- Příliš ochranné či příliš nevšímavé prostředí.
- Nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor.
- Nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích.
- Příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí).
- Zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině.
- Nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům.
- Nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí.
- Jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí.
- Nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy.

6.1.5. KLÍČOVÉ KOMPETENCE DÍTĚTE UKONČUJÍCÍHO PŘEDŠKOLNÍ DOCHÁZKU

- ❖ Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje: chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí: poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- ❖ Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.
- ❖ Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí: přirozenou motivaci k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.
- ❖ Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými: chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.
- ❖ Uvědomuje, si že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- ❖ Učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

- ❖ Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

6.2. ZIMA KOLEM NÁS

V tomto integrovaném bloku se snažíme dětem předat informace o společenských pravidlech, tradicích a zvyklostech. Vnímáme změny kolem nás jak uvnitř (výzdoba třídy), tak venku (počasí).

Předáváme si zkušenosti z tohoto období (ať už z adventního času či sportu, nebo zimních tradic), navzájem se obohacujeme. Vytváříme společně s dětmi příjemné a zajímavé prostředí, kterým podporuje zájem o objevování všeho nového a nepoznaného.

Spolupracujeme, pomáháme si a motivujeme děti ke všestranným pokrokům.

Společně prožíváme zimní období po všech jeho stránkách – zvyky, tradice, sportovní aktivity během zimního počasí. Přibližujeme si vše hravou a zajímavou formou. Nabídneme dětem různé pohledy na konkrétní tradice, činnosti, jak se slaví u nich doma, co nejraději dělají s rodinou v zimě. Máme radost z možnosti někoho obdarovat. Uvědomujeme si citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás.

Učíme děti samostatnosti a předáváme jim povědomí, jak se správně o sebe postarat i v této době (oblékání, životospráva). Chceme dětem ukázat, jak porozumět svému tělu i své duši (já a moje tělo, dítě a psychika) – uvědomění si co mám na sobě i ostatních rád.

Utváříme nevšední akce např. besídky, karnevaly, olympiády apod. Snažíme se do těchto akcí zapojit aktivně i rodiče.

Přibližujeme si charakteristické znaky zimy, vlastnosti sněhu a ledu. Uvědomujeme si význam ptáků a zvířat pro člověka a nutnost se o ně v zimě starat. Prostřednictvím zimních sportů docházíme k poznání, že pohyb je důležitý pro naše zdraví, ale že je zároveň nutné dbát na bezpečnost svou i druhých. Učíme se poznávat znaky naší státnosti.

Tento blok bude mít celkově zajímavý charakter, protože započne adventem a skončí jarem. Budeme se tedy zabývat všemi podněty, které se nám naskytnou a zaujmou nás.

6.2.1. CÍLE

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí).
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.).
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Získávat schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

6.2.2. VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohyb těla na místě a jiné činnosti (základy gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.): výlety k řece, lesu, parku, krmení zvěře v zimě. Napodobování pohybů, které vykonáváme při zimních sportech. Využití tělocvičny a prostorů třídy. Udržování si zdravého ducha i myslí během adventu, podpoříme celkově pozitivní vnímání k přirozenému pohybu. Cvičení budeme zpestřovat vším, co zima nabízí. Využíváme i možnosti počasí např. bobování, koulování a ostatní.
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem: činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním: využití Orffových nástrojů – zaměření na jejich správné držení, využití např. na vánoční besídce, či učení se povolání – muzikanti, propojení s Masopustem, karnevalem. Používání nářadí venku na úklid a stavbu ze sněhu. Nebo také pojmenování náčiní v tělocvičně a praktické vyzkoušení těchto pomůcek.
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení): k celkovému zklidnění dětí využijeme automasáže, dechová cvičení před zpěvem, ale i během dne. Zaměříme se na poslech hudby se sváteční atmosférou, při které můžeme provádět uvolňovací cviky. Používáme říkanky se zimní tematikou a jednoduchým pohybem.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti: napodobování zvuků kolem nás (využití některých zvyků např. čert) procvičení jazykovým a mimických svalů. Vytleskávání slabik různých slov, které souvisí se zimním časem. Rytmizace písní, koled. Využití zimních sportů, pohybu zvířat – k změně tempa: hudební hrátky. Používání hádanek pro zpestření konkrétní činnosti. Jazykolamy, práce s textem – propojení četby, dramatizace a hudby.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv: věnujeme čas přípravám na besídky pro rodiče, čerta, anděla a Mikuláše. Snažíme se děti podpořit v samostatné nebo skupinové recitaci, zpěvu či dramatizaci. Klademe důraz i na spontánnost dětí, vymýšlíme volné činnosti, které tomuto projevu pomůžou (karneval, Masopust – průvod masek, Tři králová sbírka, hry s abstraktním projevem - vyjádření pohybem apod.).
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen: pozorujeme vše kolem nás a využíváme vše, co nám tento čas nabízí, například: adventní období: pracujeme s adventními kalendáři (počítáme, řadíme, porovnáváme) po seznámení zkusíme grafickou nápodobu. Podpisy jmen na vánočních přání, nebo např. nápisy Veselé Vánoce. Tvary ozdob na stromečku, přenesení na papír i jejich pojmenování.
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování: zkusíme různé pokusy a využíváme k tomu přírodu. Využití vody, mrazu, sněhu, ledu – kdy co vzniká. Pozorování souvislostí a vedení rozhovorů o výsledku pokusu. Navštěvujeme kulturní objekty, opakujeme zde zásady společenských pravidel. Využíváme komunitních kruhů k hodnocení kulturních akcí, jak se nám akce líbila, nelíbila.

- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty: čas Vánoc je pro děti kouzelným obdobím, proto se nám to velmi hodí pro spontánní hry a experimenty, můžeme kouzlit, prozkoumávat nové výtvarné techniky. Třeba krystalizaci, výroba vloček, či kresba čajem (barvivem) do sněhu. Využíváme i v době karnevalů, možnosti se naskytují v každém podtématu (materiálů je nepřeberné množství). Podpoříme děti ve spontánní hře, můžeme jim pomáhat hru rozehrát, nabízet náměty. Rodina, povolání, zvířátka aj.
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i rovině: zimní téma - zkusíme různé hledání věcí ve třídě, naopak vrácení věcí na své místo. Využití tělocvičny, různé pohybové hry, kde jsou zapojeny všechny děti, spolupracují a dostávají jednoduché úkoly, např. přemístíme se na druhou stranu, do protějšího rohu, středu atd. Využití různých motivačních předmětů, příběhů, říkanek a písní.
- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle vytrvalosti a sebeovládání: pohybově laděné, námětové hry apod.
- Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte: pohádky s ponaučením, s dobrým koncem, dobro zvítězí nad zlem.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením: četba s porozuměním textu, konverzace o příběhu, rozbor děje, jaké z toho plyne ponaučení, máme s tímto zážitkem zkušenost?
- Aktivity podporující sblížení dětí: učíme děti, aby uměly být obdarovány, ale uměly i obdarovávat – jak materiálně (výroba dárků na Vánoce, narozeninové dny – kresba obrázků, rozdělení o hračku, přijetí dítěte do hry), tak i psychicky (připomenout ostatním pravidla, fandit ostatním při hře, pochválit kamaráda, když se mu něco podaří). Zařazujeme aktivity sblížovacího rázu, např. reflexní masáže, relaxační hudbu, společné tvoření se zimním tématem. Spolupráce na přípravách různých slavností. Hrajeme pohybové hry s postupným vyřazováním, kde vypadlé děti fandí ostatním např. sochy, kytičkovaná. Dále zapojujeme hry, kde se děti učí spolupracovat ve větších skupinách, zde využíváme opět zimní téma, např. rybičky rybáři, mrazík a sluníčko, chodí pešek okolo, zajíček ve své jamce apod. Využíváme komunitních kruhů, kde si společně sdělujeme, co máme rádi na ostatních i na tomto období.
- Kooperativních činností ve dvojicích, ve skupinkách: kooperativní hry, olympiáda (spolupráce ve dvojici, ve skupinách). Využití pohybových dovedností (můžeme udělat formou překážkové dráhy či jednotlivých úkonů).
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.): pečení s dětmi, exkurze např. v obchodním domě Tesco, v zubní ordinaci apod.
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.): zkusíme různé hry ve dvojicích, kdy budeme zapojovat starší děti s mladšími, aby se navzájem podpořily. Můžeme využít i v šatně při oblékání, starší dítě připomene ostatním, jak se v tomto období obléci, popřípadě ukáže, jak to obléci. Pokud se něco nepodaří, podporujeme děti v jednoduchém a přímém řešení (omluva

kamarádovi, zkusit to napravit apod.). Ukazujeme dětem, že se všichni navzájem obohacujeme.

- Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.): přípravy na vánoční svátky, výzdoba třídy, výroba ozdob, vánoční besídka, pořádání sportovní olympiády apod.
- Různorodé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích: námětové hry na různá povolání, dramatizace např. Narození Ježíška, pohádky, výtvarné projekty na soutěž Řemesla v Polabí, konstruktivní projekty na téma naše město apod.
- Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének): sledování vánočních pohádek, poslech koled a vánočních příběhů, návštěva divadelních představení.
- Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává: seznamujeme děti dopodrobna s předměty v interiéru MŠ i venku. Využíváme všech možností, které se nám nabízí, předměty společně pojmenujeme a následně si v praxi ukážeme, jak a nač se používají např.: lednice, mikrovlnná trouba, teploměr - využijeme na pokusy (uvnitř, venku, v lednici, následně pozorujeme co se během procesu děje), zapojíme i funkční hračky, tablety.
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období.): chodíme s dětmi na procházky do přírody, pozorujeme, jak vypadá příroda v tomto období. Zapojujeme do výuky pozorování počasí, snažíme se ho popsat i prožít (vítr, mráz, sníh, led). Pozorujeme rostliny v zimě, vnímáme změny na záhoncích, na procházkách si všímáme prvních rostlin. Povídáme si a názorně předvádíme, jak pomoci živočichům přežít zimu (výroba krmítek, sypaní zrní ptákům, krmení zvěře v krmelci).
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií: poslech koled, vánoční říkanky, pranostiky, přiblížení vizualizací. Prohlížení encyklopedií a jiných knih zabývajících se zimním tématem (např. České pranostiky a pověsti, Vánoce ve světě, encyklopedie olympiády či sportů, atlasy ptactva). Skládání puzzle z rozstříhaných obrázků. Použití obrázků na magnetickou tabuli, využití IT techniky např. různé pořady, naučné hry, pohádky. Skládání dějů a vývojových změn, tak jak jdou po sobě. Přiřazování obrázků k správnému ročnímu období. Porovnávání obrázků i textu (hledání rozdílů, doplňování příběhů). Obrázkové čtení, při němž spolupracuje učitel a děti. Vymyšlení a plnění různých obrázkových kvízů, křížovek a rébusů. Seznámení se znaky státnosti (vlajka, hymna).
- Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětsky srozumitelnými reáliemi o naší republice: využití při různých sportovních akcích (např. Olympiáda), seznámení se znaky státnosti, výlety (např. hlavní město Praha, řeka Vltava, Labe apod.), využití demonstračních obrázků, encyklopedií, ICT technologií apod).

6.2.3. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí: chovat se tak, aby v situacích, pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím s pohybem a sportem.
- Učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu).
- Popsat situaci, skutečnou, podle obrázku.
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího).
- Řešit problémy, úkoly, situace, myslet kreativně – předkládat nápady.
- Uvědomovat si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky).
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem k přírodě i věcem.
- Spolupracovat s ostatními.
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

6.2.4. RIZIKA

- Omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům.
- Nerespektování rozdílných tělesných předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí.
- Absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností.
- Špatný jazykový vzor.
- Převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie.
- Málo příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací.
- Nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky, hovořit o nich.
- Autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem.
- Prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým.
- Časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti.

- Nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství.
- Přítomnost nevhodných, pobízivých a nevkusných podnětů.
- Nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku.
- Nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu.
- Převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film).

6.2.5. KLÍČOVÉ KOMPETENCE DÍTĚTE UKONČUJÍCÍHO PŘEDŠKOLNÍ DOCHÁZKU

- ❖ Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- ❖ Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- ❖ Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- ❖ Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon apod.).
- ❖ Dokáže se ve skupině prosadit ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje: v něžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku: je schopné respektovat druhé, vyjednávat přijímat a uzavírat kompromisy.

6.3. VESELÉ JARO

Integrovaný blok se zaměří na čas předjaří, kdy bude možné propojit témata, která nemají konkrétní zařazení, jako například: kniha, orientace v čase, doprava a další.

Poté na období jara – první jarní den, jarní tradice a zvyky, mláďata, květiny, a vše co se na jaře probouzí, všimáme si nového života v přírodě.

Vytváříme základní představu o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu. Hledáme souvislosti mezi dopravou a životním prostředím. Připravujeme se na vstup do 1. třídy ZŠ, získáváme zájem o učení, seznamujeme se ze ZŠ.

Poznáváme strukturu rodiny, nejbližší členy rodiny.

Jednotlivá období se budou navzájem prolínat a tím i doplňovat, poukážeme dětem na konkrétní souvislosti mezi tématy.

Budeme prožívat veškeré veselí, které jaro přináší. Zpestříme si program dílničkami, divadly, návštěvou živých zvířat, výstavami a společnými výlety v okolí MŠ.

V tomto čase se nabízí spousta činností pro tvořivost a estetického vnímání. Společná výzdoba třídy, přání pro rodiče, dětská pásma, představení, práce na školní zahradě (záhonky), oslavy svátků a jarních tradic.

Aktivně se podílíme na utváření společných akcí pro rodiny: vynášení Morany, pálení čarodějnic, den rodin, Velikonoční dílny, den matek aj.

Společně se těšíme z příjemných zážitků a setkáních, předáváme si své prožitky.

Povzbuzujeme v dětech zvědavost a zájem o změny kolem nás, pozorujeme vývoj a probouzení přírody.

6.3.1. CÍLE

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

6.3.2. VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí: poukážeme na vývoj lidského těla od narození po dospělého člověka, můžeme využít jarního období mláďata, zvířátka na dvorku (např. jak se vyvíjí kuře, od vajíčka po slepici, připodobnit vývoj člověka, kdy je u maminky v břiše až po narození). Na zopakování částí těla můžeme využít pohybové hry – např. „Hlava, ramena, kolena, palce“, „Na lepidlo“ atd.
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti: nabízáme dětem různé rytmizační, sluchové, pohybové a zvukové činnosti s veselou tematikou pojící se k jarnímu času (květiny, Velikonoce, rodina, zvířátka na dvorku, zahrádka apod.).
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí: spolupráce s Dopravní policií Praha a MDDM Čelákovice, dopravní výchova a prevence bezpečného pohybu po ulici. Pravidelné zařazování her a pohádek podporující sebepoznání a správnou péči o své tělo i mysl. Využití i motivační her a programů v tabletech.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.): zařadíme do výuky různé pomůcky, např. obrázky situací, tablety, stolní hry, můžeme si s dětmi společně vyrobit příběh děje

k jara (např. jak roste semínko, kde žijí včely, aj.). Dále se můžeme zaměřit na jarní slavnosti, zkusíme je popisovat, či rozvádět děj. Jako další možné využití jsou audio knihy a klasické knihy, či přímé zážitky dětí.

- Samostatný slovní projev na určité téma: využití zkušeností a zážitků, prožitků dětí k zpestření jarního období. Necháme dětem dostatečný prostor, aby mohly obohatit své kamarády (můžeme se naučit např. velikonoční koledy, recepty, zvyky, které děti běžně v tomto čase doma dělají). Dáváme dítěti prostor k vyjádření názoru ke konkrétním věcem, situacím – je/není mi to příjemné. Líbí se mi výrobek, popsat co se mi na něm líbí/nelíbí. Vedeme děti k utváření si vlastního názoru.
- Prohlížení a „čtení“ knížek: Pravidelně vedeme děti ke vztahu ke knihám. Využijeme pestrou škálu typu knih (atlasy – jarních rostlin a živočichů, básně, zvyky a tradice aj.) Podporujeme v dětech zvědavost a snažíme zařazovat tematické příběhy. V tomto čase probíhá projekt knihoven „Březen, měsíc knihy „ do kterého se aktivně zapojujeme. Propojujeme spolupráci s rodinou – děti si přinášají do MŠ své oblíbené knihy, z kterých si čteme, pořádáme akci pro rodiče „Čteme dětem ve školce“.
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika): zpestření knižního tématu, který se prolíná do ostatních období jara. Blízká spolupráce s knihovnou, kde máme možnosti rozšířit materiál. Poslech audiopohádek, návštěva trafiky – prohlédnutí co se zde prodává. Porovnávání materiálů výrobku. Využití výukových programů – na tabletu (internetu). Námětové hry např. na knihovnu apod. Kresba ilustrací, výroba knih.
- Námětové hry a činnosti: zapojujeme do hry různá povolání spojená s knihou např. knihovnice, knihkupec, ilustrátor. Také si zkusíme hry na rodinu (den matek, rodin), hry na hospodářství (zvířátka, zahradníky, rostlinky) apod.
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant: využití každodenních situací, které nastanou, nabídnout dítěti prostor, aby ji nejprve zkusilo vyřešit samo, v případě potřeby nabídnout pomoc (např. rozlité pití, rozsypané hračky, nepovedený obrázek apod.).
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce): využití období knihy, ale i ostatních jarních období – popisování – pojmenování obrázků, tak, aby děti měly jednoduchá slova ve psané podobě stále před očima. Hledání jarních symbolů a společných znaků v konkrétních časových úsecích. Zapojování číslic, piktogramů. Hry na školu, dopravní výchova.
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové): zapojíme hry s jarními znaky (zvířátka, květiny) – využíváme známých her, jako je pexeso, pextrio a jiné obrázkové hry. Použijeme i další témata zapadající do tohoto časového úseku – kniha (pohádkové postavy), skládání děje podle obrázků, popis a jednoduché vyprávění. Různé hry na procvičení paměti – Dobble, přiřazování v tabulkách – Logico. „Nekonečná věta“, „ Babička šla nakoupit“, „ Jedu na výlet“ (různé verze těchto jazykových, paměťových her). Zapojení mechanických procesů, vždy ke konkrétní činnosti, stavby domečků podle návodu, navlékání barevných korálků podle obrázku, opakování barev a podobně.
- Cvičení organizačních dovedností: můj den, jak to chodí u dětí doma, co a kdy děláme. Plánování jednoduchých činností, postupy, tak jak jdou věci po sobě.

- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další): příprava pásma na besídku, kreslení na zadané téma do soutěží, dramatizace pohádek na jarní téma (např. O veliké řepě, Boudo budko), improvizovaný tanec či kreslení na hudební skladby (např. Let čmeláka, Vltava apod.), návštěvy muzeí, divadla.
- Cvičení v projevoování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti): různé námětové scénky, s následným rozbořem, vysvětlením, hledáním správného řešení, četba z knih Dědečku vyprávěj – etiketa pro děti apod.
- Hry na téma rodiny, přátelství apod.: volné námětové hry např. na rodinu, na piknik, na maminky apod.
- Dramatické činnosti (převádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.): zapojení témat – kniha, rodina, škola, doprava, pozorování rodinných příslušníků – povahy, řešení situací, co má kdo rád. Jak se při daných situacích tváříme.
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavními, úcta ke stáří apod.): vymyslíme společné projekty, kde mají děti možnost spolupracovat ve skupinách, pečovat o něco společně (např. jarní zahrada, projekty s estetickým a dramatickým prožitkem – divadla), vyrábíme přání pro domovy důchodců např. na Velikonoce. Učíme se vzájemné pomoci a pochopení.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi): oslavujeme společně „Den rodin“ – spolupráce s rodiči – zaměřujeme se na zopakování vztahů v rodině. Vnímáme formy rodin a přijímáme je (každá rodina není stejná). Dále se zaměřujeme na „Den matek“ i „Den otců“, aby děti vnímaly, že oba rodiče jsou stejně důležití. Pracujeme i na popisu dne dětí doma, „můj den“, kdy si děti uvědomují a mohou i porovnat, jak prožívají každý den, od snídane až po uložení do postele.
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých: vysvětlujeme dětem důležitost soukromí během procházek v parku. Proč nemohu všechno o sobě říkat cizím lidem. Proč neodcházím s cizími lidmi. Zároveň učíme respektu soukromí a bezpečí druhých, jak se máme chovat v okolí MŠ i mimo MŠ. Upozorňujeme děti na nevhodné situace, na které přijdou děti sami, či si takové situace ve školce předvádíme. Můžeme využít i hry a dramatizace, kde děti mohou ostatním napovídat. Používáme různé obměny těchto typů her.
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu: zpestřování jarního času těmito činnostmi. Propojení i s přípravou na ně (děti si sami vyrábějí pomůcky, kostýmy – vybírají, co se k sobě hodí a co ne). Pořádání výstav pro školu i mimo ni např. v ZUŠ, knihovně atd. Výzdoba třídy a okolí MŠ. Chystání blahopřání ke Dni matek, otců, výroba pozvánek na konané akce.
- Setkávání se s literárním dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě: s dětmi navštěvujeme dětskou knihovnu s jarní besedou a děláme malou výstavu výtvarných děl. Můžeme pořádat velikonoční jarmarky s výrobky z keramické

dílny aj. Docházíme na kulturní akce pro předškolní děti (pořádané městem) – městské muzeum, ZUŠ Jana Zacha výstava Řemesla v Polabí.

- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává: rozvíjíme u dětí námětové hry (rozšiřujeme možnosti hraní – vyrábíme si kulisy, materiály použitelné při hře např. obchod (dětí si donášejí z domova prázdné obaly, ty potom společně naceníme). Některé děti dělají zásobování, některé prodavače, jiní nakupují. Všechny role si dopředu pojmenujeme. Takto průběžně hry obměňujeme podle možností a tématu např. hospodářství, rodina, povolání, zahradnictví a další. Učíme děti vystupování v konkrétní roli.
- Aktivita zaměřená k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů): procházky za společenskými událostmi (výstavy, knihovna, vzdělávací programy). Vždy si s dětmi o konkrétním místě povíme pár vět. Postupně necháváme děti, aby nás na konkrétní místo dovedly (zjistíme tak jak se orientují v okolí).
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupným způsobem, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím: spolupráce se záchrannými složkami ČR (hasiči, policie). Pořádání besed, využívání naučných pomůcek, omalovánky, pracovní listy, pohádky. Zaměříme se na prevenci přecházení silnice, nebezpečných látek, rostlin a běžně se vyskytujících jevů.
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé: vybíráme akce související s jarním tématem (jarní výstavy, oslavy města, divadla a další programy).
- Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat: návštěva dopravního hřiště, využití sportů – jízda na koloběžce, kole – přiblížení tématu dětem. Využití ochranných prvků při výletech a procházkách (vesty, stopky). Upozornění na praktické dopravní značky v okolí MŠ. Tematické procházky o dopravě – např. na nádraží, jak funguje semafor, jak se chovat na přechodu pro chodce aj.
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí: zapojujeme se do projektů: „Den Země“, „Ukličme Česko“ a jím podobné. Podněcujeme v dětech soudržnost a sounáležitost s ostatními a s přírodou. Pečujeme společně o zahradu (sazení květin, úklid trávníků, metení chodníku apod.).

6.3.3. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- Zachovávat správné držení těla.
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.

- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova.
- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci.
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat napsané své jméno.
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon.
- Záměrně se soustředit na činnost a držet pozornost.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybarvit.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- Vytvořit volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Zorganizovat hru.
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach a smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Těšit se z hezkých příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).

- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

6.3.4. RIZIKA

- Dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech.
- Nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí.
- Nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, náradím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
- Málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim.
- Příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa.
- Omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání.
- Zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat.
- Nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte.
- Jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí.
- Nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění.
- Manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění).
- Nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování.
- Příliš časté vystupování učitele v roli soudce.
- Soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace.
- Nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření.
- Schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek.
- Ironizování a znevažování úsilí dítěte.
- Potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti.
- Výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná.
- Užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků.
- Nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné.

6.3.5. KLÍČOVÉ KOMPETENCE DÍTĚTE UKONČUJÍCÍHO PŘEDŠKOLNÍ DOCHÁZKU

- ❖ Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- ❖ Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách: orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
- ❖ Učí se, nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo: dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
- ❖ Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování (náročnější s oporou a pomocí dospělého)).
- ❖ Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti: postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje: spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací: hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady).
- ❖ Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou: dokáže mezi nimi volit.
- ❖ Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
- ❖ Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ❖ Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
- ❖ Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- ❖ Chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně: nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.
- ❖ Je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

6.4. PESTRÉ LÉTO

V této době se necháme společně s dětmi unášet létem a vším, co k němu patří. Takzvané letní radovánky – výlety, jak se na ně dostaneme, bezpečnost. Dále malá i velká dobrodružství, která nás zavedou do dalekých zemí (témata se zaměřením na exotická zvířata, etnické otázky – barvy pleti, zvyky a tradice v jiných Zemích). Rozvíjíme povědomí o životě zvířat i lidí na planetě Zemi a získáváme povědomí o přátelství, toleranci lidí všech barev pleti. Seznamujeme se s existencí jiných kultur a národností.

Nebudeme zapomínat na oslavu svátků, které se v tomto čase slaví (Den dětí, Den otců).

Neopomeneme se rozloučit s dětmi odcházejícími do školy.

Upevňujeme sounáležitost s živou a neživou přírodou a uvědomujeme si potřebu ji chránit. Poznáváme, jak se správně chováme k přírodě a životnímu prostředí.

Budeme pořádát akce, které podporují spolupráci s rodinou dětí (trhy, besídky, stezky a další). I nyní se zaměříme na pozorování přírody, její proměny, vůně, změny počasí. Pokud to počasí umožňuje, přesouváme co nejvíce činností ven. Snažíme se děti zapojovat do vymýšlení venkovních aktivit, podpoření vlastní iniciativy.

Podporujeme děti v aktivním pohybu např. výlety v okolí MŠ, spolupráce s místními bezpečnostními složkami – policie, hasiči apod.

Zdokonalujeme pohybové dovednosti, cvičíme paměť, řečový projev, rozvíjíme výtvarné a hudební schopnosti.

6.4.1. CÍLE

- Uvědomění si vlastního těla.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu opsanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a cit plně prožívat.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Poznávání jiných kultur.
- Vytvoření povědomí o vlastní souměřitelnosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

6.4.2. VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Konstruktivní a grafické činnosti: nabízené činnosti při ranních i odpoledních hrách, zapojování těchto činností do řízené činnosti (práce se stavebnicemi Lego, magnetické stavebnice, dřevěné stavebnice, molitanové kostky, Seva apod.). Motivujeme ke stavbám letními tématy např. – hra na konstruktéry: „postavíme si loď a obeplujeme svět“, různé kulturní stavby a památky, chapito pro cirkus a vše co můžeme zahrnout do daného tématu. Grafické činnosti zapojíme ve hrách na školu, cestovatele, učíme se rozpoznávat tvary písmen po celou dobu vzdělávání, ale v této části budeme ještě aktivnější. Budeme nápadití- vyrobíme si písmena a čísla z různých materiálů, při cvičení píšeme jejich tvary a propojujeme tak do všech částí dne. Využíváme letních radovánek, počítáme kopečky zmrzliny na písku, poté zapíšeme klacíkem číslo, kreslíme si písmena křídou na chodník, poté společně procházíme a hledáme konkrétní písmena a čísla. Ke zpestření výuky použijeme tablety a různé výukové programy.
- Příležitosti a činnosti sloužící k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků: neustále se v MŠ učíme, jak dělat činnosti, tak, aby to pro nás bylo bezpečné. V této části bloku se zaměříme na oblast bezpečností o prázdninách, využíváme k příkladu veškeré výlety, kde máme možnost okamžité interakce a zároveň tím u dětí podporujeme zdravý přístup k pohybu.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí: pořádání různých letních a odpočinkových aktivit např. pikniky, cvičení v přírodě, společné naslouchání zvuků a vůní přírody v tomto čase. Vnímání positivity slunce na naši náladu.

- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv: společně i samostatně hodnotíme prožitky z výletů a výstav. Předáváme si individuální postřehy z daných míst. Vedeme děti k samostatnosti, necháme je klást otázky provádějícím osobám na navštěvovaných místech. Zapojíme hry s formou předávání informací např. tichá pošta, přihořívá apod.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků užívání gest: zaměříme se na vnímání přírody jako celku (zvuky, vůně, barvy, tvary, pocity, jak to na nás působí). Učíme se s dětmi využívat jednoduchá gesta, jako znamení, protože jsou místa, kde se nehodí křičet, je lepší si ukázat konkrétní gesto.
- Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností: velmi se nám hodí zpestřit si celý blok zajímavými předměty např. buzolou na cesty, dalekohledem do přírody, teploměrem na pozorování zvyšující a snižující teploty. Nabídka je v této oblasti velmi pestrá. Učíme děti správnému zacházení, ale zároveň v nich podněcujeme chuť k jejich použití.
- Činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.): v rámci probíraných témat nabídneme dětem odpovědi na jejich otázky, použít můžeme encyklopedie, tablety, interaktivní tabuli, demonstrační obrázky apod.).
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.): využijeme předmětů ve třídě (např. kostky, korálky, pastelky, papíry apod.) i venku (např. kamínky, hračky na pískovišti, šišky, klacíky apod.).
- Činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci: zařadíme v období hraní si na vědce, či badatele, nebo jiném letním tématu.
- Činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení: dáme dětem možnost rozhodovat, kudy půjdeme, komunikujeme, proč chtěli jít tudy (co je k tomu vedlo), děti se budou střídat. Využijeme jejich rozhodování při hrách, které to nabízejí, čteme příběhy bez konce, konec necháme domyslet děti a probereme společně varianty, které utvořily. Nakonec se snažíme o sebehodnocení.
- Výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) Aktivně zapojujeme v období léta všechny tyto varianty.
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností: záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní: čas léta je obdobím pro cestování, a proto se to odrazí v našich projektech. Zamíříme do různých kontinentů a to hrou, ochutnáváním jídla i poznáváním rozdílů a sounáležitostí lidí z jiných zemí a oblastí.
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým: podporování komunikačních schopností v obou směrech v ranních hrách, spoluutváření námětových her, pomáhání dětem hry rozvíjet a více při nich komunikovat. Utváření spolupráce a tým i podněcení komunikace ve skupinách např. práce na badatelských, výpravných, dopravních a dalších činnostech.
- Společenské hry, společenské aktivity nejružnějšího zaměření: společenské hry jsou dětem pravidelně nabízené (nejprve děti hrají s paní učitelkou, později zkoušejí i samy).

Hry se snažíme vybírat ke konkrétnímu tématu: cirkus – Dobble s exotickými zvířaty, piknik, hra s penězi - platba za útratu, doprava – pexeso se značkami. Využití her pro opakování letního tématu. Venkovní společné aktivity v letním čase: skákání panáka, zlatá brána, Honzo vstávej a spousta dalších společných aktivit.

- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému: využití prostoru mezi činnostmi, při výletech, nebo po nich, sdílení prožitků, kladných i záporných. Podpoření spolupráce, naslouchání kamarádovi, jak by situaci řešil, hledání pokladu, stavby, cíle výletu, zakreslování do map. Povídání si o zážitcích z léta i o tom kam se chystáme.
- Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.: návštěva knihovny, muzea, sportovní akce na městském stadionu, divadelní představení v mateřské škole i mimo ni, výlety po okolí apod.
- Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování): v letním období zapojíme dobrodružné projekty (např. hledání pokladu, cestování, cestování v čase, objevování kultur, exotických zvířat a další). Využijeme je ve všech kognitivních činnostech.
- Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejich prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami): poukážeme na pestrost léta a praktikujeme praktické činnosti, jak v části města, tak v okolní přírodě.
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.): výlety do okolí např. Malvíny, Labe, okolní lesy a louky, parky atd.
- Ekologicky motivované herní aktivity (ekohry): stavba domečků pro skřítky z přírodních materiálů, prosazování přírodních materiálů i do venkovních her (zahrada) např. hod kamenem na terč na zemi, stavba obrázků z kůry. Poznávání co do přírody patří, co ne.

6.4.3. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě v písku).
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jaký způsobem apod.).
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Chápat slovní vtip a humor.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně méně, první, poslední apod.).
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Nalézat nová řešení, nebo alternativní k běžným.
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- Rozhodovat o svých činnostech.
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci, „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých: odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří s e takto chovají).
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.

6.4.4. RIZIKA

- Omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností.
- Nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí.
- Časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.).
- Nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní.
- Omezený přístup ke knížkám.
- Nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti.
- Nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení.
- Stresy, napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí.
- Nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí).
- Málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování.
- Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte.
- Nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují.
- Nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem.
- Chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrožícím od neznámých lidí.
- Nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění.
- Špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení).
- Uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění.

6.4.5. KLÍČOVÉ KOMPETENCE DÍTĚTE UKONČUJÍCÍHO PŘEDŠKOLNÍ DOCHÁZKU

- ❖ Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.
- ❖ Užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů: pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

- ❖ Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.
- ❖ Domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ❖ Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit: má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.
- ❖ Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
- ❖ Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou: dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

6.5 DÍLČÍ PROJEKTY A PROGRAMY

Uvědomujeme si, že děti zvládnou zcela přirozeně a zábavnou formou získat už v předškolním věku dobré základy cizího jazyka. Doplnujeme proto pravidelně integrované bloky projektem „**Angličtina** s Kateřinou Corbin. Program angličtiny je rozpracován v měsíčním plánu a probíhá 2x týdně dvě hodiny.

V **rámc**i environmentální výchovy realizujeme pravidelně ve spolupráci s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů v Brandýse nad Labem projekt „**Lesní pedagogika**“. Lesní pedagogové přístupnou formou zážitkové pedagogiky seznamují děti s lesem a s procesy, které v něm probíhají.

7. EVALUACE

Cílem evaluace v mateřské škole je zjistit jeho kvalitu, uvědomit si nedostatky a jejich příčiny, zvolit nové a účinnější postupy, přijmout efektivní opatření.

OBLASTI EVALUACE	PROSTŘEDKY	ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
SOULAD ŠVP S RVP PV	Porovnávání textů ŠVP a RVP Pedagogické rady Konzultace	V případě legislativních změn nebo zásadních změn v MŠ	Ředitelka, učitelky

PLNĚNÍ CÍLŮ ŠVP	Hospitace, metoda „kroužkování“	Průběžně, na závěr integrovaného bloku	Ředitelka, učitelky
ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ A RELAIZACE OBSAHU	Třídní kniha, hospitace, fotodokumentace	Průběžně	Ředitelka, učitelky
PRÁCE UČITELEK	Hospitace, rozhovor, pohovor, třídní kniha, měsíční plán, portfolia	Průběžně Měsíčně Pohovor 2x ročně	Ředitelka, učitelky
VYHODNOENÍ POKROKU VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	Pozorování, analýza dětských prací a projevů, pedagogické rady	Průběžně, před zápisem předškoláků, na závěr integrovaného bloku	Učitelky, ředitelka
KVALITA PODMÍNEK	Hospitace, inventarizace, pozorování, pedagogické rady, schůzky, zpětná vazba od rodičů	Průběžně Závěrečná zpráva na konci šk. roku	ředitelka, učitelky, provozní zaměstnanci
Životospráva (denní režim, pobyt venku, zajištění pohybu, zajištění odpočinku, podpora zdravého životního stylu)	Pozorování Pedagogické rady	průběžně	ředitelka, učitelky, provozní zaměstnanci
Věcné podmínky (vybavení, zařízení, využitelnost, dostupnost)	Pozorování inventarizace Pedagogické rady Provozní porady	průběžně	ředitelka, učitelky, provozní zaměstnanci
Psychosociální podmínky (kvalita prostředí, adaptace dětí, rovnost postavení, respektování)	Pozorování Pedagogické rady Individuální rozhovory s rodiči, Spolčené schůzky s rodiči	průběžně	Ředitelka, učitelky
Organizace (života ve škole a vzdělávacího procesu)	Pozorování Pedagogické rady	Průběžně	Ředitelka, učitelky
Řízení (spolupráce, týmová práce, kompetence a jejich rozdělení, odpovědnost apod.)	Dotazník Pedagogické rady	Průběžně Na závěr šk. roku	ředitelka, učitelky, provozní zaměstnanci
Personální a	Hospitace	Průběžně	ředitelka, učitelky,

pedagogické zajištění	Sebehodnocení	Na závěr šk. roku	provozní zaměstnanci
Spolupráce s rodiči	Společné rodičovské schůzky Individuální konzultace	Průběžně Schůzky 2x ročně	Ředitelka, učitelky

8. ZÁVĚR

Naše cíle i celý obsah předškolního vzdělávání směřují k tomu, aby děti, které školku opouštějí, byly osobnostmi, pokud možno jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, srozumitelně se vyjadřovat, tvořivě přemýšlet a jednat. Zaměřením na životní prostředí je cíleně vychováváme k sounáležitosti s přírodou, k chápání vlivu životního prostředí na kvalitu života a k vytvoření si odpovědného postoje k jeho ochraně na celý život.